

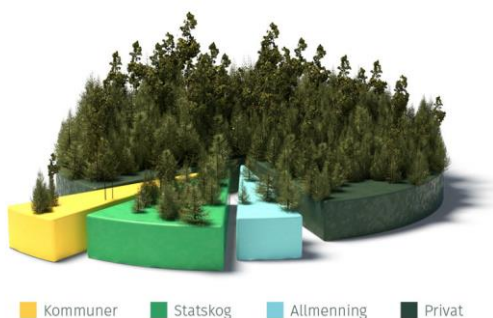
SKOGEN I NORDLAND

Det produktive skogarealet i Nordland er 6,4 millioner dekar, likt fordelt sør og nord for Saltfjellet. I sør har arealet dominans av barskog, mens i nord er det mest lauvskog. Nær 15 % av arealet eies av Statskog, antallet private skogeiendommer er ca. 11 400. Nordland er med sine 700 000 skogreste dekar landets største skogreisningsfylke, og store kvantum vil bli hogstmoden i løpet av de kommende tiårene. Skogrest areal tilsvarer 7 % av det totale skogarealet i fylket og 11 % av produktivt skogareal.

VERN AV SKOG

Rammene for dagens skogvern er forankret i Meld. St. 14 (2015–2016), med vedtak om 10 pst. Vern. Målet ble satt under forutsetning av at dette skal være frivillig vern og inkludere all skog, ikke bare økonomisk drivverdig, produktiv skog. I Meld. St. 6 (2016–2017) opplyses det at 6,5 pst. av det totale skogarealet nå er vernet.

Om lag en tredjedel av det produktive skogarealet i Norge er underlagt moderate eller sterke restriksjoner grunnet miljøhensyn (NIBIO). Mange av hensynene er hjemlet i lovverk og forskrifter. Skogbruksloven, naturmangfoldloven, vannressursloven og friluftsløven gir alle føringer for skogbehandling og forvaltning. Videre er de fleste skogeiendommer i Norge miljøsertifisert gjennom Skogbrukets miljøstandard som er basert på Levende Skog standarden. I tillegg til formelle krav er det flere miljø- og samfunnsmessige hensyn som berører skogforvaltningen.

Bilde 1 Oversikt over eierfordeling i Norge (Statskog FS)

FIRE FORVALTNINGSKATEGORIER:

1. Ingen avvirkning tillates. I desember 2011 var 2,6 prosent av den produktive skogen underlagt slikt vern.
2. Verneformer i naturmangfoldloven, biologiske viktige områder avsatt gjennom Skogbrukets miljøstandard, samt «villmarkspregede» områder og buffersoner rundt disse. Om lag 11 prosent av det produktive skogarealet inngår i denne kategorien.
3. «Flerbruksskog», dvs. byskoger og fjellskog, der hensyn til friluftsliv og biologisk mangfold sidestilles eller vektas høyere enn skogproduksjon. Dette utgjør vel 13 prosent.
4. «Produksjonsskog», og utgjør vel 70 prosent av den produktive skogen. Men også i denne skogen ligger det krav om miljøhensyn, såkalte hverdagshensyn, som båndlegger volum og areal. Dette kan dreie seg om igjensetting av livsløpstrær, bevaring av død ved, tilpasning av hogstform og ivaretagelse av sumpskog og kantsoner mot myr og vann.. Dette er små tiltak, men utgjør samlet en betydelig del av de miljøhensyn som skogbruket tar for tilrettelegging for friluftsliv og bevaring av biologisk mangfold. Hverdagshensynene øker skogarealet med restriksjoner fra vel 26 prosent til i underkant av 31 prosent (NIBIO).

FRIVILLIG SKOGVEN

Ordnningen med frivillig skogvern har vært praktisert siden 2003. Den innebærer at skogeierne selv tilbyr utvalgte områder for vern, og forvaltningen følger opp de av områdene som blir vurdert som faglig interessante. Stortingets politikk de siste 15 årene har vært at vern av skog fortrinnsvis bør skje på statens egne arealer, og på privat grunn gjennom ordningen med frivillig vern.

STATSKOGS GRUNN PÅ HELGELAND

Statskog er en stor skogeier på Helgeland. Statskog sin skogressurs på Helgeland ble siste gang taksert i 2003. For kommunene Rana, Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal utgjør den produktive og økonomisk drivbare delen av Statskogs grunn til sammen 724.690 dekar. Stående volum skog på dette arealet var i 2003 på 2,7 mill m³.

Som for all hogst i Norge, utføres hogsten på Statskogs arealer på Helgeland i tråd med gjeldende lover og forskrifter, med Bærekraftforskriften og Levende Skogstandard. Statskog er miljøsertifisert etter ISO14001 med Norsk PEFC skogstandard som miljøambisjon. Statskog revideres av Det Norske Veritas.

VERNEPROSESSER

De første verneområdene og nasjonalparkene på Statskogs grunn på Helgeland kom allerede i 1963 med opprettelsen av Børgefjell nasjonalpark. Siden har det vært gjennomført flere vernerunder, store arealer ble vernet før 2005. Nye områder ble vernet med utvidelse av Børgefjell nasjonalpark i 2007, Holmvassdalen i 2010 og opprettelsen av Lomsdal-Visten Nasjonalpark i 2011. I siste runde i 2011 er alt 12 skogområder på Helgeland vernet, og 14 skogområder er båndlagt i påvente av beslutning for vern. Til sammen ca. 60 områder ble da utredet

for vern. I denne prosessen ble 36 av disse områdene vurdert å ikke fylle vernemyndighetenes krav til vern, og er i dag ikke underlagt vern. Dette er i all hovedsak områder i Hemnes og Rana, samt enkelte områder i Grane og Hattfjelldal. Disse områdene kan drives i tråd med norsk PEFC-skogstandard.

Til sammen utgjør det vernede og foreløpig båndlagte arealet på Statskogs grunn på Helgeland nå over 380 000 dekar. Dette utgjør ca. 19 % av det produktive skogarealet til Statskog, noe som representerer en stående kubikkmasse på omlag 690 000 m³ som ikke er tilgjengelig for drift.

Bilde 2 Statskog SF

SKOGNÆRINGA PÅ HELGELAND

Den totale avvirkninga i Nordland var i 2013 på ca. 136 000 m³, om lag 40 000 m³ av dette avvirktes på Statskogs grunn. Virket går til foredlingsindustri som Moelven van Severen, Arbor i Hattfjelldal, Norske Skog på Skogn og Salten Verk. For den skogbaserte industrien i regionen er regional virkes-tilgang av avgjørende betydning. Infrastrukturen i Norge, og da særlig i Nordland, gjør transport til en svært fordyrende del av produksjonskostnadene. Kortreist virke er derfor av stor betydning for lønnsomheten for den regionale skognæringa. Skognæringa i Nordland er beregnet å gi en total produksjonsverdi med ringvirkninger på 1 644 millioner kroner.